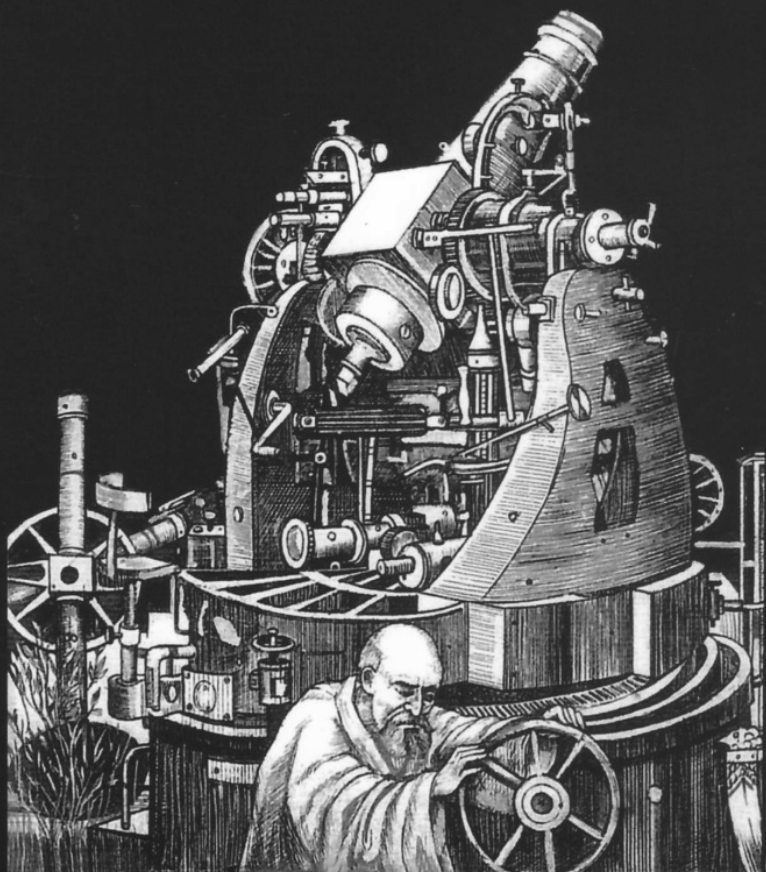

SZIGETI LAJOS A TEJÚT SZÉLÉN

Szigeti Lajos
A TEJÚT SZÉLÉN

SZIGETI LAJOS

A TEJÚT SZÉLÉN

Versek
2011–2014

HUNGAROVÖX KIADÓ

Budapest, 2014

A kötet illusztrációit és a borító grafikáját
VÉN ZOLTÁN készítette

A szerző portréja TÁLAS RÓBERT felvétele

© Szigeti Lajos, 2014

A Hungarovox Kiadó az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének
tagja

ISBN 978-615-5351-50-1

Hungarovox Bt.
1137 Budapest, Radnóti Miklós u. 11.
Telefon/fax: 340-0859 • Mobil: 06-20-585-8212
www.hungarovox.hu • info@hungarovox.hu
Felelős kiadó: a kiadó vezetője
Felelős szerkesztő: Kaiser László

A borító nyomdai kivitelezése:

atlantis

Nyomda:

mondAe Kft.

Felelős vezető: Nagy László
www.mondat.hu • Vác

SZÖKŐ ÉVEK

HELYZETDAL

Fény előtttem
– árny mögöttem,
nem hajoltam,
inkább törtem.

Hegyre hágtam,
vízen jártam
percek, fokok
hálójában.

Állat, növény
gyűltekkörém –
lennék szelíd
öreg bölény.

Sok csillagos
szálloda most
a magas ég –
vendég vagyok.

Árny előtttem
– fény mögöttem,
rejtőzködöm
sorközökben.

SZÖKŐ ÉVEK

Fényár mélyíti medrét,
sodródik spóra, sperma –
nyitva az édenkert még
és osztódik a sejtmag.

Gyümölcsfák ágaskodnak,
tarlón markot szed a szél,
jaj, a fészekhagyónak,
jég-karmok közt elalél.

Sorsunk csillagtársulás,
takaréklángon égve,
kormoz a lélek, csupán
nagy füstje van, pernyéje.

Szökőév rugaszkodás –
vonz a földmágnes-mező,
teljes napfogyatkozás
lesz majd könnyű szemfedő.

A TEREMTÉS HAT PILLANATA

O idő

Képzeletbeli pont a térfogat
– atomi részecske, mérhetetlen
mag-sűrű tömeg, magas hőfoka
csupán a kezdet –
a semmiből
világmindenség készül.

10^{-43} mp

„Nulla” idő után
szupererő hatás –
az égbolt tüzel még,
kritikus tömegnél
Nagy Bumm! Ősrobbanás! –
anyagból sugárzás,
sugárzásból anyag
– a „részecskeleves” kész.

10^{-38} mp

A szétszóródott mindenség
billiószor billió
sokadik hatványon,
szétszalazott erővonalak mentén
gyorsulva tágul –

10^{-4} mp

A világegyetem lehűl,
erős és gyenge kölcsönhatás –
gravitáció érvényesül,
proton és neutron sűrűjében
a fény fogságba kerül.

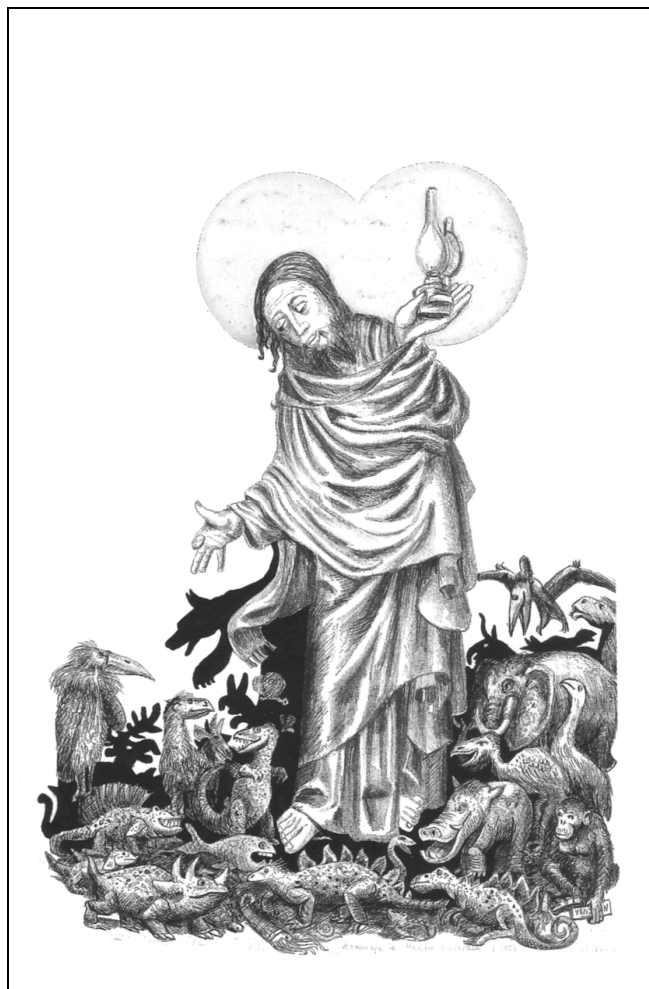
5. mp

Antirészecskék ellenében
győz az elektron fényessége,
magnúzióval létrejön száz elem.
A sötét anyag örök rejtelem.

6 nap

„Teremté tehát Isten
a csillagokat, hogy világítsanak,
szárazföldet, hogy teremjen ...
Pezsdüljenek a vizek
élő állatok nyüzsgésétől, ...
hozzon a föld élő-
lényeket nemök szerint ...

Teremté Isten az embert
az ő képére ... és mondá:
Szaporodjatok és sokasodjatok, ...
néktek adok mindent.”

SZÉLLEL SZEMBE

Huzatos Kárpát-medence,
Júdásfa ezüstpénzt penget,
meleg színek szőtte sálam
lobog hús szélcsatornában,

légköri frontok vonulnak,
fejfájásaim nem múlnak,
aszály jön, szennyes áradat,
már bélyeget süt rám a nap,

tűztérben forog a világ,
intő ujj mutat jó irányt –
keresztfás sors, a sír nyitott,
a boldogság emberi jog.

Lélegzetem visszatartom,
alámerülnek a partok,
tűz-, víz-, föld-, levegő-ember
birkózik itt száz elemmel.

FÖLDKÖZELBEN

Széttárom mindkét kezem –
ez csontváz-feszületem,
esendő, béna test.

Nem győztes Dávid szobor,
drámai Ecce homo –
árnyék Krisztus-kereszt.

Napcsillag vonzásában
megolvad viasz szárnyam –
a föld már nem ereszt.

FÖLDÚT

A Tejút szélén nap- és földút,
ahol bolygónk tiszteletkört fut
s lett az emberszabású elme
a világmindenség értelme.

IDŐSÍKOK

Jövőt bízatsz a magra,
termékeny táptalajra,
édes vízre, gyökérre
még égi áldást kérve.

A jelen: tört pillanat
és leáldoz, mint a nap,
a valóság csak látszat
vagy színjátészó káprázat.

A múlt egyszerre régmúlt,
diadalút meg tévút,
szűk kanyarnak ütköző,
már befejezett jövő.

LELET

Balzsamban vergődő légy,
gyantába, borostyánkőbe
temetkező rovar, – egy könnycsepp,
mocsárba süllyedt őslény,
jégverembe alászállt,
jégkorszak mínuszába hibernált,
föltámadásig mélyhűtött gén,
homoksivatagban mumifikálódott,
csontszáraz barlangban konzervált
néhány emberi maradvány,
velük nyílvessző, bunkósbot
(még nem tömegpusztító rakéta, lézer)
kiszikkadt agytekervények
– porladó papirusztekercsek,
vallanak a kőbe vésett,
már számítógépre mentett
titkosírás-hieroglifák.

Lételmélet útvesztőiben
„Isteni részecske” ütközik
(halandót nem üdvözít,
halálra untat az öröklét)
élhetnék száz évnél tovább
– szép korú, akiről megfeledeznek
a teremtetők – tudni: hol tart a világ.

GYEREKIDŐ

„Már 3 óra!”

– álmélkodott kisöcsém,
fölnézve az örökké siető,
idegbolond kakukkolóra,
mintha számított volna
mesevilágban a láncra vert idő,
a kiskorúra mért másodperc-ütés,
szapora ketyegés, vén elhülyülés.

Óránk súlyozózni visszavonult,
vaklármának bizonyult
fölhúzott, kimért csörtetése,
minden perce nevetséges.

Ugróiskolánk volt pocséta, tócsa,
játszótér az időzóna,
szüleink: szeretet, őszinteség,
szív alakú léggömbbel forgott
a felhő-maszatos ég.

Mikor még Isten haragja
nem kényszerített hibára,
ősi ének ritmusára
első versemet írta
valami láthatatlan tinta,
szállt szappanbuborék-uszálya.

LANTKÍSÉRETTEL

Sziklaszirt fellegvára
s hollónép ostromzára
elsötétít nyílt eget.

Jó végvári vitézek
– szórvány magyarok, részek
őrzik még a nemzetet.

Zsoltár, dicséret örvend,
szülőháza – szent föld ez,
tisztességgel eltemet.

KESERÉDES

Tüzes víz,
pár csepp is
bátorít még szeretni.

Keserű,
borízű,
könnyű megrészegedni.

Illatos,
zamatos,
sosem bírok betelni.

Derűre,
borúra
más asszonyt kell ölelni.

Napsugár,
jégvirág –
nehéz csokorba szedni.

MEGVÁLTATLAN SÍRHELY

Nyolc gyereket hozott
dédnagyanyám világra –
kell a munkás kéz,
sok jó testvér imája
hátha égig hatol.

Kettő hősi halott,
egyiknek lennék az ága.

Ősanya – ölnyi sírdomb,
csontjait beszántotta,
el is boronálta
a gyászos XX. század –
önmagával határos már
a temető, a megváltatlan ország.

Eltűntet évszámot, nevet
a korhadó kereszt,
lehet a parcella másé.
A halhatatlanság
az édesanyáké.

NÉHÁNY MONDAT

Mikor zsarnok parancsolt,
határzár volt, szögesdrót-
vasfüggöny-erőterben
vándormadár eltévedt,

fészekrakó ösztönnel
házát cseréltek többen,
az eget is fölszántva
költöztek új világba.

Fölkelés, rablóbéke
rajzolt világtérképre
szabadságszerető nép,
múltad is eltörölnék.

ÉVKÖZI VASÁRNAP

Harangszóra
lendül sok tarka szoknya
– lányok népviseletben
meghozzák piros betűs kedvem
– áldást és ígét
tömjénfüst-felleggel;
ismerős már a példabeszéd,
mint a gőzölgő, zsíros ebéd.

Szabadíts meg, szerelmem,
lusta délutánok,
bukfencező kuglibabák,
dühödt kártyacsaták
hamisjátékos örömétől,
focipályák partvonalán,
kocsmái köpködősarkon álló,
sörösüveget lóbáló
kötekedők trágár körétől.

Jókedvre hangolna más,
csöndes kettesben mulatás,
nem duhaj körtánc-forgatag,
sokadik ráadás.

ÖLELÉS

Parázs: eleven szén
szemed tüzét feledném,
de kell a csók nagyon
– már szájról olvasom.

Színjátészó szerelem
fiatalító szerem,
jaj, ne hagyj sorsomra,
biztass: sursum corda!

SZÉDÍTÉS

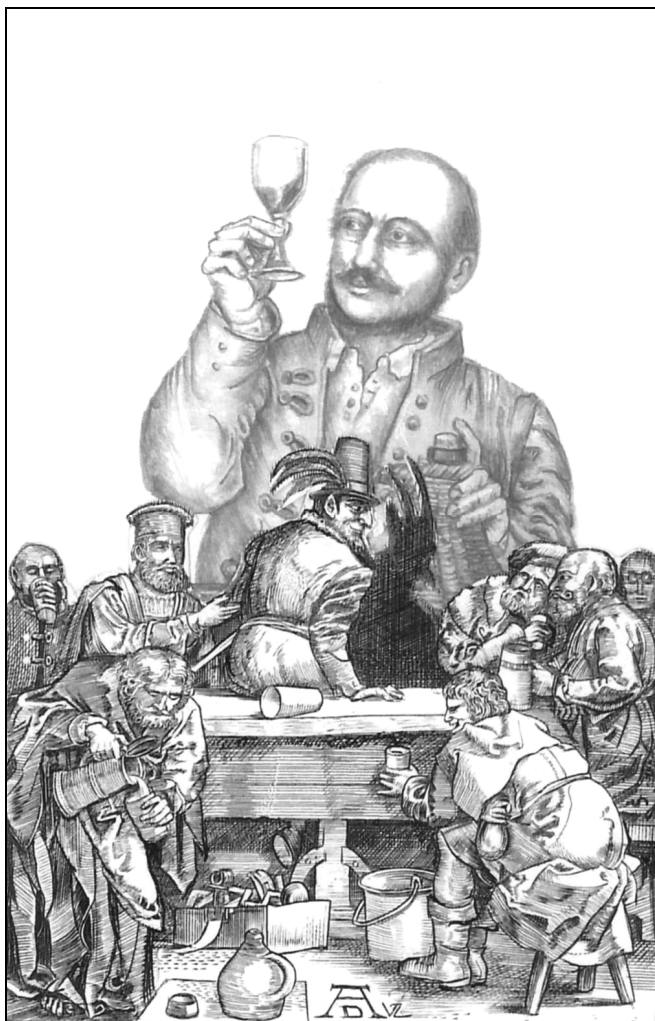
A sok kimondott női „nem”
visszhangja elhaló: „igen”.

KOCCINTÁS

Üveg pohár szopránja,
öblös korsó altja,
hordó basszus hangja
több szólamban köszönt.

Víg asztaltársaságban
nótafa mindenki,
búbaját felejt,
túlcsordul az öröm.

A szépet kérjük táncra,
a csúnyát csipkedjük,
vesztünket érezzük –
menny és pokol pöröl.

ÚJ ESZTENDŐRE

Ó-év búcsúztató
újévi fogadalom
– legújabb változat.

Ős-bűn és rossz szokás,
borgózós káromkodás,
jaj, tízparancsolat!

Sorsom elkönyvelem:
tartozik és követel,
amíg van áthozat.

Fegyver a golyóstoll,
fölmenti az utókor
némely írásomat.

SZÁMVETÉS

Az ember oszt, szoroz,
kivon, meg összead,
próbáját elvégzi
(a rossz hatványozott,
a jó gyökjel alatt)
ha nyer, már veszét érzi,
ha veszít, mást okol
– billegő mérleg az –
magyar sors: 'átkozott'.

LÉTELMÉLET

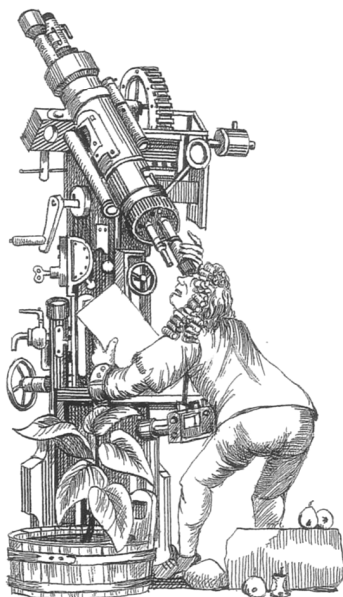
Az emberiség léte
véletlen szeszélye?
Jó vagy rossz kedvében
teremtőnk tévedése?

ÉGI FOLYÓ

Hadak útja,
Csaba útja,
Isten barázdája,
harmatlegelő Tejút,
ha vendégcsillag lefut,
éjszaka szivárványa.

Göncölszekér,
hajt Hét Vezér,
Táltoscsillag röptet,
Janus-arcú égitest
a Föld – forró s jéghideg,
napsugárba öltözve.

KÖZELKÉPEK

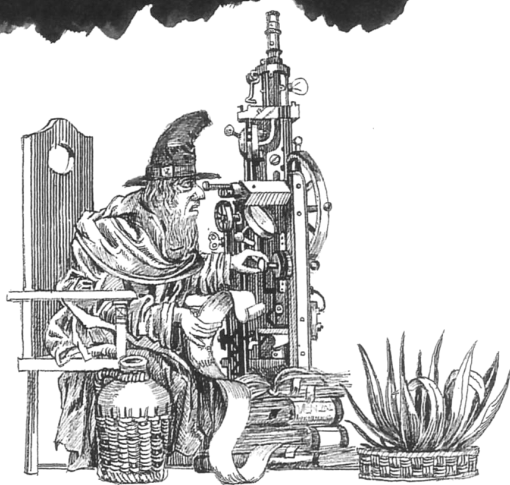
ERDŐZSONGÁS

Zörög a haraszt, csörgőit
pólyás bokor rázza,
virágméz csurran, csöppen a málna,
ágrólszakadt vadalma, -körte
derült égből pottyán a földre,
Krisztus-tövis, sün-tüske a nyársa.
Sorjázik zöld jelzésen
vaddisznó kitúrta gomba,
mutatós gyilkos galóca –
borzong az aljnövényzet
– tenyészet vagy enyészet?

Anyanyelv-hazámban
tolulnak nyelvem hegyére
palatálisan jóízű szavak:
ezüsthárs, szelídgesztenye, magyar
kőris, fenyő, bükk, tölgy –
színek tűzijátékától
őshonos erdő lángol.

Hol szajkó szarkával perel,
siketfajdnak csalogány énekel,
dalos szúnyog húz hólyagot,
laposan pislogó bagoly
puhatestűre vet szemet,
fészekpusztító mókus villan,
rozsdástorkú pityer nyikkan,
üregi nyúl, dúvad portyázik,
alvófát hívó fácán kakatol,
tűzok dörög, egy dolmányos
varjú vészjóslóan károg.

Esthajnalcsillag a szemünk fénye,
a Nagy Medve kerül távcsővégre.

VIRÁGOS JÓKEDV

Szép napvirág, völgycsillag,
futóindán fölhlívlak,
szellőrózsa, jajrózsa,
nebáncsvirág-asszonyka,
pislog tátika, hunyor,
füles muskátli, gumós
kakascímer, tárnicska
oltár elé állítva,
illatozó iszalag,
büdöske, te kimaradsz,
békaszőlő, gyíkpohár
nem koccint, csak iddogál,
csodatölcsér, kürtike
fénykürt lenne, füstike,
csodabogyó, ördög szem –
édenkertbe költöztem.

APOSTOLOK LOVÁN

Csókalábú útifű,
sziki ballagófű
szedi a bocskorát,
kifordul gyökerestől,
koloncos legyezőfű,
lonc, fürtös zörgőfű
nyeli az út porát
(a gyalogút tekergő)
jöjj apostolok lován
és át a tű fokán,
ördögharaptafű,
szisz kígyófű, hangafű,
csalán, szögesdrót-tarack
kiég talpad alatt –
úttalan úton jársz,
mint az égi madarak.

HORGÁSZHELY

Fél lábon megáll
sekélyesben a gázlómadár,
kárókatona lesben,
földbe gyökerezve,
mint vízparton a fák,
 eget verő dörrenés
 – elzúg egy vasmadár,
fény-védőháló nélkül
pár lependék levél
halálugrásra készül,
kígyót rettent a béka
 – fölfuvalkodik néha,
kotyog kikötött csónak,
lesőharcsa csobban,
tükörponty villanás
jelzi, hogy van kapás,
amint egy közönséges
gyötrőszúnyog vért vesz.

ELHAGYOTT PARTOK

Fekete erdőben ered,
csörgedez gördülő köveken,
folyóvá duzzad ér, patak
– tengerszintig szállítószalag
visz hordalékot, jégtorlaszt,
hajóvonták találkoznak.

Földönfutó szemetét
összesöpörte a szél –
levél, röplap, szórólap,
légpárnás újságpapír lobogtat
apróhirdetést, világeseményt.

Szabad légifolyosó, nyitott
égbolt falának csapódik
egy sugárhajtású repülő,
mint ostor hegyén sudár
bojt pattint hangrobbanást.

Viharagyú oszlatja gyülevész
felhők fekete seregét,
záport elver a zivatar.
A világűrből szitáló anyagtalan
neutrínók átjárják testem –
pillanat-számláló minden sejtem.

KOPÁR SZIGET

Hegyeket vajúdó
tűzhányó tolófájása
szülte e kopár tájat,
fürdővize óceán.

Tengerfűben tarisznyarák,
levesteknős lapul,
egy tuskésrája szuronyt szegez,
kardhal oszt sebet,
a vértől megvadult
cápa fölvonja uszonyát.

Sziklákon feni körmét
sok szörnypofa dögevő,
farkasszemet néz a szelíd és a vad,
támad szomjúság, éhség,
lopakodik lesipuskás nyomkövető,
hogyan a tápláléklánc szétszakad.

Lassú víz gyűjt mohát,
haslábú éticsiga szarvat mutat,
rovarnak a rejtőszín egyenruha,
viráglakó karolópók
játékszere egy himbás kóró.

Partra vetett szívem
kőkorszak óta nehézkedő,
színjátszó kavics,
szikrázik az érszűkülettől,
mint a tűzkő, lángja nincs.

SZÉLHÁRFA

Bolygónk napsütötte térfelén
bukfencet vet a délibáb,
tárt ablakban szélhárfa zenél,
nyírfa borzong, kétlaki nyár.

Lerakja kavics-tojásait
a kígyózó, csörgő patak,
nejlonzacskó-boszorkánybugyi
ördögszekéren fönnakad.

Homokot markol, köt a gyökér,
haragos zöld sárgára vált –
kicsapódik levélen a fém,
ág-bog zörög, szél járja át.

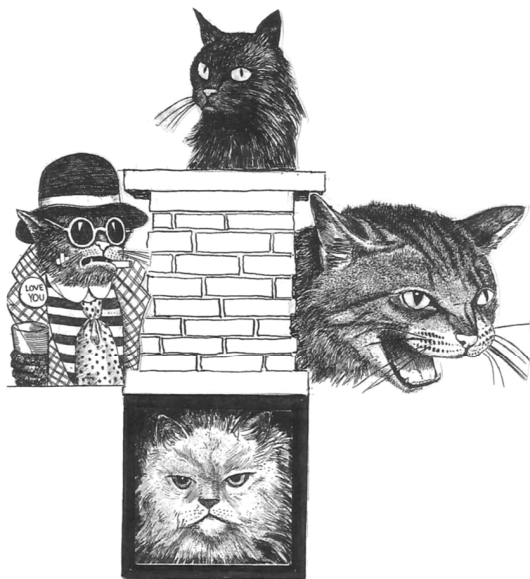
Talpmasszázs vár – homokdűnés sík,
ahová mezítláb lépek,
galaxis-körhintánk elszédít –
forogj, Föld – évszakok, évek.

MACSKÁK

Kémholdas éjszaka
fény-árnyék lépcsősoron
két macskaféle oson –
cirmost nyaggat a kan,
miau-világnyelven
nyávog fájdalmasan,
ölelkező szólama
már örületbe kerget.

Ciróka-maróka
kerülget forró kását,
kutya-macska barátság
hű házörzőnk gondja.
Dörgölőzik, dorombol
cicánk, a baj csak egy:
majd nagymacska karma lesz,
hogya tépjen és pofozzon.

Nem gazdához, házhoz
szegődik, mint ledér nő,
eső szelét megérző,
hipp-hopp fára mászó
– jó lesz körmére nézni,
már másra kacsintgat,
macskaszem visszapillant.
Sicc innen, egerészni!

GYÜMÖLCSÖS

Mintha gyümölcskosár volna
gyöngye ágakból fonva,
bő termésével megkínál
fiatal almafánk.

Forog virágtengely körül,
csészelevélen kívül
a színméz gyümölcshús, biztat
jó fűszeres illat.

Mind rózsaféle, van közte
zöldessárga vajkörte
s rozsdás, hosszú nyakú kobak
– ínycsiklogató válogat.

Csemegeszőlő, aszaló
(már pálinkának való)
szilva, kajszibarack, őszi
ízék hű őrői.

Birsalma fanyar mosolya,
későn érő naspolya,
som virít, dércsípte kökény,
télire gyógynövény.

KAMILLA

Kamillás borogatás
gyulladt szememnek, – látok
hajlongani tarka mezőben
sziromszoknyás balett-táncost.

Minden levélkezdemény
borítékolt bimbózó szenvedély,
finom, szárnyasan osztott
fészekvirágzatodtól
lázgörbém felszökne még,
csábít méhfű, zsálya, csombor,
forrtcsészéjű rozmaring
(nálam harmatozna mind)
ajakosak duzzadt, selymes
szeméremrése visszacsókol
és megindulnak a nedvek.

Vadon gyűjtött virágom,
egynyári szerelmem,
begőzőlve teázom –
elillansz édes illat,
hány szaglószerzet boldogítasz,
te alacsony névértékű
pipitér, orvosi székfű,
Kamilla Chamomilla.

SZÉPTAN

Műfajok szentháromsága:
líra, epika, dráma.

A fényszedett betűk
besugározzák életünk.

Az igaz *szép*, a *rút*,
tragikus, *komikus*
varázsköre éltet –
hű ellentétpárok:
kellemes, *megrázó*,
groteszk és *fenséges*.

Alkoss tiszta harmóniát,
az Úr hangját szinkronizáld.

ZENÉSZEK

Fúvós hangszerbe lelket
bőszén leheltek.
Egy húron pendültök,
idegfeszült vonósok,
a normál á-val.
Ütem-biztos ütősök,
rádöbbentitek az embert
a világot vezénylő harmóniára.

ISKOLÁS

Kockás számtanfűzet
mutat számárfület:
tán Erato múzsád
hűséges lesz hozzád.

Festhet tanult majom,
verhet nagy tamtamot,
alkotni az képes,
aki istenével
fennhangon társalog.

NÉHÁNY BÖFFENC

Intő

Új versed szépséghibája,
hogy nem rímel a világra.

Súlytalan

Följebb nem juthat,
feszít a fölfújt hólyag,
inkább kipukkad.

Hangzavar

A gágogás, a hápogás
visszhangtalan, semmibe vész,
háttérzaj, légüres beszéd,
hamis, akár a károgás.

Kívánság

A gyorsuló idővel versenyt futva,
ha vigaszágon is, csak mennybe jussak.

KÖZTÉRI SZOBROK

Szobrok szólnak hozzám –
Folyóméternyi könyv
talapzatán trónol Jókai,
mesél és övezi gyermeki rajongás.

Szemben az új versek költője, Ady
vívja megkésett forradalmait,
viharkabátba csavart
lendülettel halad a 'halottak élén',
lázálma 'vér és arany',
'ifjú szívekben él' még.

A közeli Zeneakadémia felől
zongorafutam viharzik –
szétveri itt e hangzavart Liszt
Mefisztó-keringője, magyar rapszódíája
és érzelmeimre rájátszva ad lelkierőt
a 'Szerelmi álmok' harmóniája.

S ki a 'város peremén' élt,
itt a 'véges végtelen'
énekese, '... e kávéházi szegleten'
József Attila 'nagyon fáj'
kényszerzubbonyos mellszobra
néz a semmibe borzongva –
minden elvégeztetett,
mint a megváltó, értünk szenvedett.

ŰRSÉTA

Kilépek a csillagközi térbe,
hol nincs fönt és lent,
nehézkedés, szabadesés,

Isten térgörbület-tenyerében
elfér az egész
földhöz ragadt emberiség.

TARTALOM

SZÖKŐ ÉVEK

Helyzetdal	7
Szökő évek	8
A teremtés hat pillanata	9
Széllal szembe	12
Földközelen	13
Földút	14
Idősíkok	15
Lelet	17
Gyerekidő	18
Lantkísérettel	19
Keserédes	20
Megváltatlan sírhely	22
Néhány mondat	23
Évközi vasárnap	24
Ölelés	25
Szédítés	26
Koccintás	27
Új esztendőre	29
Számvetés	30
Lételmélet	31
Égi folyó	32

KÖZELKÉPEK

Erdőzsongás	35
Virágos jókedv	38
Apostolok lován	39
Horgászhely	40
Elhagyott partok	41
Kopár sziget	43
Szélhárfa	45
Macskák	46
Gyümölcsös	48
Kamilla	49
Széptan	50
Zenészek	51
Iskolás	53
Néhány böffencs	54
<i>Intő</i>	
<i>Súlytalan</i>	
<i>Hangzavar</i>	
<i>Kívánság</i>	
Köztéri szobrok	55
Űrséta	56